

OLÁH ANDRÁS
Idegen test

OLÁH ANDRÁS

Idegen test

Versek

HUNGAROVXX KIADÓ
Budapest, 2013

A kötet megjelenését támogatta:

A borítót Bócsi Krisztián Emlékeztető macskakövek
című fotójának felhasználásával
Pereszlényi Helga tervezte

S z e m l e s ü t t e

© Oláh András, 2013

A Hungarovox Kiadó az 1795-ben alapított
Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők
Egyesülésének tagja

ISBN 978-915-5351-00-6

Hungarovox Bt. • 1137 Budapest, Radnóti Miklós u. 11.

Telefon/fax: 340-0859 • Mobil: 06-20-585-8212

www.hungarovox.hu • E-mail: info@hungarovox.hu

Felelős kiadó: Kaiser László

A borító nyomdai kivitelezése:

atentis

Nyomtatás: 3BT Műhelye

Műszaki vezető: Burány Tamás

Telefon: 420-9427

rossz évjárat

eleve rossz évjárat vagyunk:
az ötvenkilencesek mindenből kimaradtak
– nekünk nem jutott háború sem forradalom
sem terror sem kényszerű emigráció
maradt a macskaalom-szagú gulyáskommunizmus
a túlféltett ego a fekélyes önérzet a hosszú haj
a langyos kőbányai a jövőt temető szkeptikus
filozófia s az éberem figyelő kocsmasztalok
itt erény volt csalni a beletörődés divat lett
s a kurvák a Rákóczi téren idegenforgalmi jelenség
de a vasfüggöny tövében fotózni tilos volt
és Győrtől Szentgotthárdig igazoltattak ötször is
firtatva jöveteled célját és jelenléted céltalanságát
követték minden lépésedet s ha üres volt is a telefon
bízhattál benne hogy valaki úgyis lehallgat
– mert jegyzőkönyv készült a némaságról is...

törvénytelen ünnep

azon a törvénytelen ünnepen
a kokárdák rejtekében
eszembe villant: *létezik-e*
öröm következmények nélkül
jó tempóban haladtunk rossz irányba
az elsötétült ég alatt
rendőrök durva sorfala
higgadtan lecövekelt a rend
lovak patái cipelték a gyalázatot
Isten megőrült vagy csak félre nézett
– már nem volt szüksége emberekre

valami hiányzik

a zsidói kastélyparkban bolyongva
visszanyelt sírás fojtogat
árnyék után kutatsz de nem láatsz több teret
szemed mégis kiválasztja a neki valót
az édenkerti szépségű – ám tájidegen
növények – látványa kezdetben lenyűgöz
már-már feledteti az
omladozó falak közül kilúgozott
történelem hiányát
türelmes rendben váraognak a mediterrán
és trópusi cserjék bokrok virágok...
üvegburába préselve
küzd a páradús levegővel a tüdő
a sivatagi egyformaságban
virágzó kaktuszerdő átszűrja a csöndet
de hiába a betonmederben
pompázó tavirózsák vízililiomok néma sorfala
a burjánzó virágrengeteg
a narancsliget a pálmafák
a japán bonszáj a tibeti rózsa
a jeruzsálemi zsálya
valami hiányzik mégis
– talán az ébredés illata talán az élet

trambulin

(Finy Petra szövegének felhasználásával)

egyszer fenn egyszer lenn
pofonegyszerű a képlet
miért kellene hát gyűlölni
a téli Duna-partot
vagonokban remegni idegenként
könnyeket szégyellve átkozódni
gyulladt szemekbe homokot szórni
gyökeret eresztve haldokolni
félve lesni a tavaszt
a virágok szomorú meséit
a párnából az álmokat kilopni
nyelvet ölteni a hazugságokra
kinevetni a könnyűvérű szavakat
fellázítani az esetlen reményt –
már nem lehetnek kifogásaid
megtanultad az önzést egészen
tudsz semmit sem felejtve élni
és nem akarhatsz mást
mint elfelejteni mindent

szemlesütve

(Nagyszalonta – 2011 nyara)

a csonka-torony átforrósodott
kövei között kifehérik a lélek
amikor túlhan az öregtemplomból
felhangzik a Kossuth-nóta jól ismert taktusa
amit a pesti rádióban még szünetjelként is
károsnak ítélt valami behódolásra kész idegen ösztön
de az idő ki nem lakoltatja innen
sem alattomos szándék
itt egy téren megfér Zilahy Sinka Iancu és Arany
micsoda kontraszt szemben a holt lelkek
magyarigeni templomával
ahol mindennap nehezett álmodik a csönd
s ahol tizenéves idegenvezetőnk a salétrom ette
falak között idézi Bod Péter szellemét
kifosztott múlt és elcsalt falunevek
– a relativitás győzelme ez hogy jól megértse
akinek még magyar a szívverése:
az el sem vetett mag üres portát terem
s hátán holt nemzedék tapos –
tud-e még örülni a szavaknak
aki csak magára számíthat
amikor leszakadt gipszstukkók közül
nevetnek rá vissza az itt hagyott századok
– Isten talán figyelni azt aki magába lát
de a változás öröm nélkül való
mert offenzívába kezdett az idő folyondárja
és benövi lassan az elherdált esélyt

merénylet

Izabella királyné gyalui kastélyánál

elborzadva nézzük a sebesült falakat:
van és *volt* között fényévnyi a távolság
de az egybeesés még így is nyilvánvaló
az ablakok helyén közönyös deszkák
a falakat folyondár és moha nőtte be
a parkban mérgezett gaz burjánzik
kutyákat uszít ránk a felbőszült idő:
a történelem magántulajdon – nem látogatható –
a kastéllyal a múltat is ellopták
ahogy körben az erdőt is: véresre mart arccal
vesztőhelyükön sorakoznak a fák
nő az irtás mint a néma dac
és bennünk roskadoznak a megsebzett falak

válság

hallgatom a tőzsde-híreket
– válságos éveket élünk:
a barátság ára is gyorsan zuhan
a szívek helyén kávéfőző sziszeg
az eltaszított kezek aggodalma
ráég lelkünk felszínére
hová térjek ki előled
amikor elfogynak a közös nevetések
a legtöbben semmit sem szólnak
csak keresik a félreérthetőt
nem akarok magyarázkodni védekezni
pedig ma újabb hír vet árnyékot
a hallgatásra: ismét temetésre hívnak
lesznek majd ott megint idegenek
elég csak egymásra néznetek
s már látjátok mint szűkíti
a teret az ismeretlen megrendelő
– van hát mitől félnetek

egyensúly

a tűz mellett didergünk
hallatszik a tetőcserepek szapora ropogása
goromba hajnal tépdesi a fák leveleit
vaksin hunyorogunk a pörkölődő ég alatt
magasan felcsapó füstoszlop jelzi hogy vége
koromszagú lehelete van a reggelnek
megvakult falak ácsorognak a senki-földjén
arcunkra simul a félelem
néha szerepet cserélünk néha időt és álmokat
az egyensúly tökéletes – már csak belülről fázunk
mikor csapzott arcát végre ránk emeli a nap

Partszélre vetve

idegen test

Eszternek hívták a kis menhelyes cigánylányt
aki neked mezei virágból csokrot kötött
általa lázadó kamaszból
egy pillanatra apaszerepbe nőttem én is
de nem tudtuk áttörni lelkünkben
a gyémántkeménységű falat
s pilláinkra kiült a dér mikor az
otthon vezetője szemünkbe vágta:
„ne gyertek többé csak összezavarjátok” –
asztal alá kuporodott a megcsalt remény:
lehetetlen minden titkot kibontani
és a felejtés ellen sem lehet védekezni
őt azonban nem tudtad kioltani magadból
a halogatásba haltál bele
– mi lehet vele ma negyven fölött
talán már nagymama
segélyből él a férje olykor megveri
idegen testként utazik ezen a földi járaton
s ha mezítláb vadon nőtt virágra tapos
vajon eszébe jutsz-e még
s ha igen: átkot mond-e rád
vagy a szívéhez ölel

gyász

karácsonykor még eljött hozzád
kézenfogta kisfiát: éhesek voltak nem vitás
próbára volt szüksége bizonyítékokat keresett
hogyan valóban ledönthetetlen falat emeltek a kilátások
s amikor csomagokkal megrakodva elkészült
végképp kifosztva érezhette magát üresen
a horgonykötél elszakadt s a túlpárt
keskeny szalagja már alig volt látható
szitkozódva látszólag emberek között
a kocsmába vitte a napi gondokat
a rendelés jelentette a maradék szabadságot
kifakult a borosta a savószínű arcon
nem szorult már senkire
partszélre vetve pusztult magányosan
valami eszement önkorlátozásba zárva
„mindenem itt van” – mutatott
azon a karácsonydélutánon a szívére
s te körbenéztél a szobában: mennyi mihaszna lom
– a szavak burkát bontogatva közeledett feléd
de már nem bírta el több gyászt

pazarlás

azon a télen halt meg a Dráviczki-fiú is
felakasztotta magát egy goromba pillanatban
– lábainál a háromkerekű kézi hajtású rokkant bicikli
színevesztett pulóver volt rajta kék cájg nadrág
s egy ormótlan fekete bakancs
konyhaasztalán a csonttá száradt
kenyérdarab hangyák nagyáruháza lett
a cigarettás doboz is ott hevert de azt elkerülték
a rovarok pedig maradt még benne pár szál füstölnivaló
micsoda pazarlás hová siethetett ennyire
mindig derűsnek tűnt – de most egyszerre
elfogytak a kapaszkodók: nyűg lett
teherként nehezedő plusz adminisztráció
eltemette hát a sérülékeny éveket
s hogy mit vitt magával – jutott-e legalább
egy percnyi öröm a megkönnyebbülés mellé –
azt a falra akasztva sápadt komoran
figyelő Mária-kép tudná csak megmondani

nem jöttél közelebb

voltam bűnben élő hazuglelkű örült
életem megcsalt szerelmekkel bővült

voltam lázadó – ki előre menekült
s törvénynek szabálynak ellene szegült

vétkeim nem bántam: az Úr csak vállat vont
– eljön majd az idő amikor árat mond –

a viszolygó érzés szívemben egyre nő
a kifosztott múltból nem fakad több erő

a tűnékeny fényben már semmit sem látok
csak egy lekasabolt és kivérzett álmod

bagatell

kihordott évek ránca az arcomon
– ma újra csődöt jelentett a végzet –
maradék jövőmet magára hagyom
hogy bármikor széttéphesd az egészet

kihunyó fények közt ikonok árnya
színházi kellék lettél a falakon
maradsz kifosztott fiók üres láda
– mélyén exhumált múltamat láthatom

nézőpontomból az már világos: Isten
önbíráskodik – a lóláb kilátszik –
részvétlen ítél és nem adja ingyen

haragja mégsem hallik el idáig
– enyém hát a kegyelemdöfés joga:
megyek nélküle – bár rég nincsen hova

az őrizetes

a Ferenciek terén a templomok
kiöltött nyelvét figyelem s tűnődöm:
a lélektelen test ismer-e más feletttest
bosszúját tölti rajtunk a múlt
már nincs kulcsom hozzád
maradtam magánzárkádban az őrizetes
a harangszóra a galambok szétrebbenek
s aki holnap erre kószál majd
annak semmit sem jelentenek már
a szétfroccsent szavak

kevés

föladtuk: elfásult az aggodalom
előfurakszik mi bennünk rossz lehet
s körül nőttön nő a rothadó alom...
nyomort nyomozunk – a világ így kerek –

maradunk önnön börtöneink foglya
hit remény szeretet – csalóka álca:
a vírust vibráló képernyő hordja
vele pusztul a szabadság románca

fanyalgók fertőznek fészlő álmokat
szemünket behunyva hallgatni kevés
de senki nincs ki szót emel – kárhozat –

fölfakad a sok rejtőzködő kelés
– maradunk betegek védtelen testtel
míg Isten majd bennünk magára ismer

[ki válaszol]

ki válaszol ha hallgatok
ki ért meg jobban a többenél
véled is csak magam vagyok
bajunkról bágyadt múlt ítél

szívemben elpusztult a hős
minden álmom bizonytalan
a szó mérge régi ismerős
– beléhaltak már annyian

Boldizsár monológja

öklébe szorít ez a december végi nap
a porhó alatt dermedt rögök
fuldokló hörgőjű kopár házfalak
a csonttá fagyott kandeláberekbe
kipirult arcú szél kapaszkodik
– valami túlvilági sejtelem a megszentelt föld felett –
a hivalkodón villódzó fények megtévesztenek
pedig nem esthajnalcsillag ez
a hang a lárma nem a kisedet ünnepli
s a város sem Betlehem
a házak falán hullafoltok
mit nem fed el a fehérlő könnyek zápora
mennyből az angyal találd meg tiszta testemet
s ne hagyj eltűnni a kettőslelkűek vadonában
mehúzom magam egy kapualjban
fagyos arcomat szégyen perzseli
nem ismerem ezt a várost
idegen vagyok – betolakodó...
látod mellébeszélek
de ne hidd hogy a fájdalom így könnyebb
bizony le kell ma vetni minden álmat
az utcák részeg ifjaktól hangosak
hideg kéz kulcsolódik kezemre
s egy hang azt kérdezi
– vajh művének Isten mondd örül-e még

Giovanni di Bernardone megtérése

„Előbb csináld azt, ami szükséges, utána azt,
ami lehetséges, és máris azt fogod csinálni,
ami lehetetlen...”

(Assisi Szent Ferenc)

1. követni az utat

lógó orral távoztam aznap a kocsmából
egy szegény lovagnak ajándékoztam pompás
öltözékemet
a vagyont amit apám összekuporgatott
addigra már mind eltékoztam
de akkor még nem tudtam elfojtani a test érzéseit
s nem tudtam úrrá lenni a gyáva ösztönökön
apám pofonjai kellettek ahhoz
hogy vállaljam csupasz valómat az Úr színe előtt
megkönnyebbült lélekkel adtam vissza nemzömnek
ami az övé – onnantól fogva nem azt mondom
hogy atyám Bernardone hanem azt
hogy Miatyánk ki vagy a mennyekben...

2. takarítsátok ki a templomokat

harangszó zarándokol a hegyek fölött
tolvaj szarkák cserregését hallgatom
csupa balsejtelem az élet
megfojt mindent a ránk penészedő múlt
nevetnek rajtam a vezényszavakhoz szokott hitetlenek
mégis ezt kell tennem: gyógyítani a dacos lelkeket
hogy ne csak éjszakánként tudjunk beszélgetni

a modernkor lomtalanítása kiszórta a mestereket
de Krisztus követői nem maradhatnak hontalanok
azt mondom tehát: először takarítsátok ki a
templomokat

3. egyszerűség és alázat

megvetem a harácsolókat
a sóvár gyűjtögetőket
s legyenek átkozottak a vörösbegek is
mert eleszik a szemet a gyengébbek elől
az Úr engem az egyszerűség
és alázat útjára hívott
a dolgom tehát annyi hogy szétoszzam
magam közöttetek

4. szégyellni valóan egyszerű

köveket raktál az iszákomba Uram
már nem mehetek tovább a könnyebb úton
pedig lett volna ki nyakamba fúrja arca melegét
s lett volna kinek adnom a testem
de minek is fölvájni a régi heget
túl régóta nem ért hozzám senki
a kocsmasztal körül szélütött vigyor:
részeg arcok hevernek
– Isten semmirekellő alattvalói...
szégyellni valóan egyszerű az út
mégis sokan eltévednek a szavak között
a szeretet véletlenszerű
én mégis ragaszkodom a tévedéseimhez

és minden mást elengedek
megszelídítem a veszteséget termő időt
s mert megtanultam adni és elfogadni
már csak a hallgatás szab korlátokat
és a fájdalmat belélegző gyáva test

5. egyszer mindenki eltéved

mindenki eltéved egyszer
– a nevüket ne mondjuk ki
hisz álmosan megkésve talán újra visszatalálnak –
a homály-penészes cselszövő álmok megdermednek
mint gyertyagyújtáskor a pincebogarak
– az Ő útja vagyok: kifürkészhetetlen...

6. segíts Uram

minden szavadat nekem adtad
s velük a kételyt is: hogy megszelídülhet-e
bárki a csendes imától miközben az Úr asztalánál
némelyek cinkelt lapokkal játszanak
– mert akik egyszer elfogadták most már elvárják
hogy helyettük más szenvedjen a kereszten:
így halmozódik hegre hegre
én mégis ott térdelek a fiatal lelkek csukott ablakai előtt
pedig már nem elégségesek a tőled örökölt szavak

ingerküszöb

nélkülözlek – ahogy megvonsz magadtól te is –
hisz amikor kellene nem vagy sehol
néha hallok még ahogy Barabást kiált a tömeg
– mintha mikrofonpróba volna csak –
de spongyát rá: hisz mióta világ a világ
mégiscsak egyetlen túlélőd vagyok

tolvajballada

Király Zoltán azonos című versére

megrövidítettem anyámat apámat
loptam a nőt az ágyat és a kéjt
s lopom az áramot is mely életben tart:
már a bennem cirkuláló vér sem az enyém
s a kihagyó szív is másé mely mozgatja
az idegpályák a csontok és a hús
ki tudja kitől származik
s az agyamban bomló emlékek...
most papírt lopok és szavakat
megírom az elrabolt időt
hogyan lássátok: bár bennem
egy biztosíték mindennap kiég
a fényt sietve pótolom belőletek
míg el nem pusztít a végső áramszünet

F o g o l y c s e r e

[arról a nyárról beszélek]

arról a nyárról beszélek
amikor a parti fövényen
kapkodva – nehogy meglássanak –
remegve bizalmadba fogadtál
komisznak találtuk a nap hevét
panaszosan bámult ránk a ledobott bikini
s belénk fészkelte magát az álnok izgalom
kapaszkodtam beléd
mint uszadék-fába a sistergő hullám
s tested rejtekéből hunyorogva
lestem lopott szoknyáját a nyárnak
mely vízben hancúrozó cigánylánynak öltözött
s nevetve fröcskölte ránk pajkos örömét

kikoptak

letéptem rólad az éjszakát
a hajnal verítékétől átnedvesedve
vadul kószolgattalak
bőrünkre húlt a suttogás
kint egy türelmetlen harkály mérte az időt
harmathideg szemedből eltűnt
a nyírfák lázadó ornamentikája
kikoptak készletünkből a szavak
s az a ködszagú reggel kipréselt
levélként őrizte az eltékozolt álmokat

fogolycsere

megcsörrent a telefonom
már ötödször kerestél – éreztem
hangodon a fojtott szemrehányást –
szabadkoztam
bár tudtam: a szavak sötétjéből kisejlik
a bennem homályló áramszünet
– elengedtelek hát s elengedtél te is:
nem volt ez más mint szimpla fogolycsere

hogy rejtve megmaradj

sokáig várt bennünk a sírás
takaréklángon égtünk egy szárnyaszegett tavaszban

durcásan feleltél a kérdéseimre
de cselt vetett félelem s eltűnődtem
komolyan gondoltuk-e a kitörést
a halogatás szakadékaiból

és mekkorára kell még összehúzni magunkat
hogyan a mélyre hulló árnyékok eltakarjanak
s mint egy bélyegalbum fortélyos összevisszasága
lotyók és tolvajok közt bennem rejtve megmaradj

nem ismerlek – csak a hibáidat tudom –
lekéstelek de annyi mindent lekéstem már

hallgatom misztikus szerenádját az ősznek
felforgatom a temetőket
s ha újra engedélyt kapok hozzád: majd megtanullak

addig olcsó pótcselekvés az élet
s innen néha már Istent sem hallani

zárójelben

már semmi dolgom veled
zárójelbe tettél
azóta ökölbe szorítva élek
ideiglenes lakód voltam
– átszállóvendég –
de kirekesztettél magadból
s már csak a jeltelen idő vet
eléd néha mint cirkuszi
elefántnak a kockacukrot

azóta sem

ismerős serpentinek
kapaszkodtak föl velünk a hegyre
új fedőnevet adtál a kapcsolatunknak
másnapos álmok küszöbén
összesöpörted a korán jött tévedéseket
egy vekker nyugtalan csörrenése unszolt
de leépítés folyt benned is
s azóta mint egy félbehagyott mondat
annyit sem érsz

magamtól féltelek

megtagadtalak – győztek a közhelyek –
gyáva a pillanat: magamtól féltelek
titkolózva csaltál hazudtál évekig
de véred mindennap véremmel vétkezik

idegen test voltál – keresztfa s nem oltár –
álnokul mégis a hűséggel zsaroltál
a béke törékeny (csak ennyit értem el)
azóta nem is vagy – csak bennem létezel...

ahol egyszer majdnem

felveri a gyom az emlékeket
a ház omladozó homlokzatát bámulom
s a kapualjat ahol... mint a
szigeten a gyorsétterem mögött
– felárat fizettem azért a délutánért –
most azt mondd nem akarsz feljönni többé
s hogy kiüresedtünk mint az eldobott sörös doboz
bogozzuk a molyrágta emlékek fonalát
sebeidben lakom ócska bort iszom
s mint a gyomorfekélyes hajléktalanok
közömbös vagyok magammal szemben is
így maradunk együtt egyedül – megismételhetetlenek

fogságban

a gyorsteszt eredménye fölötti izgalom
vészesen átírta a tervezett forgatókönyvet
összekucorodva menekültél
az ajtócsapódás elől
irtózva fogtad be a füledet
hogy ne halld a lépcsőházból
visszaszűrődő léptek csattogását
– azt hitted elmekórtani eset vagyok
pedig csak maradt időm
elrontani a szerelmünket –
a hirtelen ránk törő szavak
aljas játékot űztek velünk
s az empátia maradéka is elhalt
az idegen akarás alatt
hibát hibára halmozva éltünk
most ott állsz a magányos szobában
ahol anno fölvetted a vallomásomat
azóta lecserélted a virágos tapétát
s a sápadt függönyöket
de a falon a képek a régi nevünkön szólítanak
egykor a tenyeremből olvastad ki
s egyre inkább hinnem kell
hogy tényleg te voltál a múltamban
az egyetlen releváns elem
de a tehetetlen test a morális önzés
súlyától néha kibillen s az emlékek
bennünk emésztetlenül őrlődnek tovább

lekéstelek

tetten ért tolvajod lettem elmartál magadtól
kisompolyogtam ellenőrzési körzetedből
– azóta céltalan ácsorgás az élet –
az éjjeliszekrény kihúzott fiókjából
még visszabólint utolsó mondatod
szükségem volna újabb zugokra
megszelídített hétköznapiakra
de idegenek közt toporgok
és csalódott villamosokon keresek
kapaszkodót mert végleg lekéstelek

végállomás

*„hangtalan siklik a villamos...”
„ne mondj ilyet – a villamos
csattog sikolt zörög”
„de ez egy álombeli villamos”
„akkor nem is pesti?”*

velünk kanyarodik a délután
Móricz körtér végállomás
innál valamit de a zsebed üres
könnyű préda vagy
lány szellő bizserget
fölkavar ironikus mosolyt és műmelleket
audienciára vársz egy platánnal
a plébániatemplom előtt
ahol Isten menedékjogot kért
– megtagadnád-e Istentől a menedékjogot? –
lomha léptekkel érkezik az est
reszketve gyúlnak ki a kandeláberek
ringatózol mint frissen
mosott ruhák a szélben
hozzám kívánczol
pedig sokáig nem maradsz sehol

különös koreográfia

benned vacogtam hideglelés lázban
hiába öleltél – belülről is fáztam –

hűtlen voltál hozzám lettél világ rongya
– a tolakodó csönd alkunkat megrontja –

bevetésről jöttél – bérgyilkosom voltál –
tested sívó homok a szemembe por száll

de mégis tenyeredbe tévedtem megint
s egy elavult koreográfia szerint

magamat tested legmélyére ástam
s álmoddá lettem egy részeg ájulásban

visszaejtett pillanat

már rég kihűlt bennem a lázadás
egykedvűn bámulom ahogy a felhőket szelídíti a nap
és enyhe szellő cicáz a matuzsálemi korú
diófa tehetetlen ágai között
de közben folyton hátrapillologok: mit hagytunk oda
többszólamú életünkben kirekesztve
szétdobált emlékek kapaszkodnak a múlt szövetébe
te is folyton visszafelé mutogatsz
amikor még lassan mozdult az idő
s a megroggyant kerítésen kialakult rés
biztosította a kapcsolatot veled
mindkét család bizalmi kérdésként
kezelte az átjárhatóságot
mostanában gyakrabban eszembe jut
ahogy a trappolós délutánok szünetében
összebújtunk a kukoricagóré rejtekében
kezem szemérmes fészkedre vontad
és magától értetődő természetességgel mondtad ki
amit én még elgondolni is gyáva voltam

a végzet

1. nem múlik el

viszketsz mint egy nyári rovarcsípés
duzzadsz kezelhetetlenül
bennem a hit benned a remény apad
tovább hazudjuk magunkat
pedig semmi kétség: a többes
szám első személy hamis

2. talán

elfogyunk mint adu a kártyaasztalon
bánhatom már hogy nem jól
szerettem és nem eleget
de az ajtók holnap is kinyílnak majd
s talán újra bejön rajtuk valaki
– bár sokkal valószínűbb
hogy te még el örökre megint

3. lakatlan sziget

lakatlan szigeted maradtam
– terhelési próba az életeden –
s hogy visszatérő álmod legyek
olcsó szavakra váltalak

hajnali kávé

a vízforraló fehér párája
kötekszik a mosogató fölött vibráló neonnal
izgága pók motoz a léghuzatban
ingerel a kávécsészék várakozó magánya
kényszeresen cselekszel
nehogy a szavak zsákutcájába juss
nyakadon a tavasz borzongása
tekintetedben avartüzek
már karomban ringatózol
kérdőjelként benned feszülök
„ne itt” – suttogod vakon
mégis engedelmesen hanyatlasz
a konyhaasztalra s hagyod
hogy elkóborolt utasod legyek

M e n e d é k

végállomás

arra riadtam hogy rossz álmod vagyok
izzókészletedből kiloptam a napot

viaszfehér arcod pofonokra ébredt
szikkadt mosolyodhoz önzésem a méreg

szobafogságra ítéltük a csendet
a vajúdó múlt magához nem enged

lassan elszélednek mellőlünk a holtak
tegnap még mind oly fontosak voltak

mint szilveszter éjt a nyüzsgő forгатag
nyomukat elnyeli a hó-kásás latyak

végállomás ez – itt nem adnak vacsorát –
vak műszerek jelzik: már várnak odaát

túlélni minden éjszakát

nyelvet ölt a lenyugvó nap
de az alkony szétfolyó iszapja elnyeli
a két öreg diófa nyakát nyújtogatva bámul
kutatja az utcáról behunyorgó lámpafényt
hideg szél didergeti a leveleket
ábrándos tuják mérik az időt
a vadon burjánzó orgonabokrok előtt
törött szájú dézsa gyűjti az esővizet
mögötte levitézlett gémeskút ágasa
könyököl – iparkodik fennmaradni
s túlélni minden éjszakát
de feje alól elfolyik az álom
ahogy a vakondtúrás szabdalta kertből is
lassanként kihál a szeretet

határviták

benned zsugorodva összeérnek
felolvadnak a didergő érvek

szétteríti kint a reggel a fényt
jégvirág-tüskés ablak ad reményt

foghíjas utcán részeg szél sziszeg
csontra vetkőzteti álmod a hideg

gyarló magányod iszonyodva retten
maradsz önkéntes házi-őrízetben

vérszegény közöny úzi a telet
– véled a halál rázott most kezét

pusztulóban

incselkedik a májfoltos arcú ősz
s mint kihűlt pirítóson a vajat
szétkeni a reggeli harmatot
csak a vékony sávban kikopott fű
emlékeztet még az útra
a sövénykerítés mögött tetszhalott kert
s ahol a tanya állt most romok:
ami használható volt széthordták rég
a tetőcserepet gerendát léceket
csüggedten lógatja törött szárnyát az ablak
a kemence is horpadt háttal
támaszkodik a megroggyant falnak
s ott hever kitakarva meztelenül
mint küret után egy véres női test

mintha téged akarna

feszül az erek falán a mész
dobhártyát feszítve lüktetnek
a sebláz diktálta NEM-ek
jobb hallgatni azt hiszed
lassan kicsúszik a zárból a kulcs
a lépcsőkoriátba kapaszkodsz
mintha téged akarna a mélység
meleg és borzongató
benned vigasztalan eső esik
nem érted a biccenő emlékeket
felállsz némán körül se nézel
– vakok próbarepülése ez

sirató

fogasra akasztott halottait őrzi az előszoba
szű perceg visszahőköl a száraz koppanás
az újraüvegezett ajtóban állok
te a fotelből pislogsz rám vakon
– nem ismeresz meg: rajtszámomat kutatod
s hiába várom hogy lemérd a legnagyobb dobást
szíved átköltözött a falakon túlra
s már csak a vereségben hiszel

mintha partot érne

B. Gy. emlékének

más teremtett – anyád csak életre csalt –
most mégis előle menekülsz
gyermekkorod privát odvát látod
megelevenedni: a homályos padlásokat
– valami torz vágy a vizek vállaira bíz
a télvégi folyó ravasz varázslatára
tétovázznak a nehézkes habok
a párába vesző hídon autók
suhannak közönyös sietséggel
a csupasz fák arcán segélykérő döbbenet
ha lenne még idő megfesterenéd
de keservesen nehéz az újabb vereség
s a csönd most mintha épp partot érne

[tested megbontott anyag]

tested megbontott anyag
az ágybetétet szorítod görcsösen
sebeidet veszed számba: a sok bekapott tust
melyek tükrében saját találataid elenyésznek
rongyos kifestőkönyv az élet
s benne kitört hegyű ceruza vagy
félreértések dacolnak a múlttal
szaporán zihál a hajnal
átizzadt párnádba fúlnak az érvek
– végül győz a vizelési inger
és kapitulál a gyáva önérzet

szökevény

meglátogattalak a kórházban
láttam konokul összezárt ajkaid
s a szemedben az aszályt
csak korom és füst voltál
teáskanálnyi élet-elixír amiért vámot
a közénk szivárgó csönd fizet
az élet alaposan beléd rúgott
nemcsak anya még özvegy sem lehetsz
gyermekeid rég meghaltak
és férjedet is másvalaki temette el
– magadra hagytak s ma reggel
majdnem megszöktél te is

kapituláció

Szenti Ernő emlékének

a sírok telhetetlen szemetesekük
egybegyűjtik a kidobhatót
hogyan szembesítsenek: bármit cipelsz is
a végén leégeti rólad a halál
– hátradőlve mihaszna kocsmazugban
jól elférnek a volt barátok
már nem könyökölsz az asztalon
s nem kell figyelned hová lépsz
mint az utolsó napokban
amikor a részeg idő új indulatot gyúrt beléd
sötétből sötétbe menekülsz
békétlen szállsz a tudattalan mélybe
az önismeret meddőhányójára
ahol mások helyett is magad vagy
mozdony fütyül az emlékek gyermekkorából
szikrát vetnek a kerekek
a koromszemcsék hajadba marnak
és a sínek roppanó gerince sziszegi
a beletörődés sóhaját

menedék

nem ölelhet az anyaföld
mert elrejtőztél hogy ne kényszerítsd
hazugságra a maradékat
s hogy megkíméld őket a hamis
gyász iszonytató próbatételétől
tested szemérmetlen egykedvűséggel
ázik a formalinban valahol
egy kutatólaboratóriumban
elgémberedetett arcok között lebegsz
félrebiccent fejjel bámulod a végtelent
kiváló alany vagy: keresztről
leemelt modernkori Krisztus
aki szemébe nevet a kisemmizett életnek

belenőve a csöndbe

szökőár pusztított
a romokon szerelmet szerelnek
reménytelen szeretők
a sóhajok megtelnek szavakkal
mint a penész-dohos kórházi mosdófülkék
álmaít bontja az est – belenövünk a csöndbe –
jó itt kölcsönben élni veled
ahol már a halál sem mer a szemünkbe nézni

kísértés

a lemezjátszón ugyanaz a fekete
bakelitkorong forog
csak a tű cserélődik időnként
gyáván hömpölyög az eltévedt
üzenet a sárgán hámló falak között
a függönytelen szoba ablakát rács fonja át
visszaszöktem harmincegynéhány évet
oda amikor téged is zaciba vágtalak
persze nem is úgy volt: te dobtál engemet
levetettél mint egy túl meleg kabátot
hisz oly rövid volt az a nyár
mint egy képeslapra írt titok
nem is küldtem el – egy csokoládés
dobozban őriztem évekig –
csak mióta kettévált a pillanat
mióta minden szó a nyelvembe harap
mióta megszűnt a kísértés
s már nem szerettél rég csak maradtál
keserű falat – azóta hagyom elaludni
a reggelt a takaró alatt

menetrend szerint

az éjszakák a legrosszabbak
– hogy szorult beléd ennyi magány –
dideregsz a köszvényes bútorok között
hallod amint diólevélbe
csomagolja a teraszt a szél
vetkőzni tanulsz te is mint a fák
hogy újra meg újra szétszedd
és összerakd az életed
de lejárt bankkártya maradsz csupán
amit elnyel az éhes automata
gyógyszerek mérgezik álmodat
az utcán kóbor kutyák párzanak
ám te csak azzal törődsz
hogy miként mentsd át
magad a másnap reggelbe
ahol majd ismét megy minden
a megszokott menetrend szerint

mégis

szörnyeteggé lett az a reggel
s már csöppet sem mulatságos két
kérdés közt a folytonos áramszünet
eltanulható a csönd – s hogy a békesség
néha többet ér mint az igazság?
hogy lehattél ennyire hazug?
elloptad tőlem az arcodat
csak gipsz vagy és márvány
csak menny és kőpokol
mégis téged kereslek szakadatlanul
és tekintetünk a végtelenben egyszer majd összeér
pedig már rég háttal állunk egymásnak

A nagyapák csöndje

az elveszett titkok

nagyapám padlásán rengeteg titok lapult
gyerekként imádtam ezeket a tüsszögös délutánokat
a padlástér finom porát
a tömérdek kacat közt lapuló kincseket
s ahogy a bejárat fénycsíkja az idő múltával
mint reflektor siklott végig a rejtett zugok felett

persze voltak örökösen árnyékban maradó szegletek
egy öreg láda mélyén itt bukkantam rá
a spárgával gondosan összekötözött
levelek és képeslapok sokaságára

akkor csak a bélyegek
és a városokat ábrázoló lapok érdekeltek

nagyapám évek óta nem járt fel a padlásra
a szelektálás és kiporciózás gondját levettem a válláról

hozzá nem értésem csak évek múlva derült ki
amikor fiam valahonnan előkotorta
rég elfelejtett gyűjteményemet
néztem a tintával írt szálkás betűhegyet
s belém sajdult a döbbenet
mit hagytam veszni oktalanul
– hisz a padlás addigra eltemette titkait

a nagyapák csöndje

az ablakból csak a fák hegyét látod
a börtönudvaron éjszakáidat vonatok
egyhangú zakatolása töltötte ki
kísérlet lettél egy sötét álomban
feláldoztad a petróleumlámpák nyugalalmát
a tanyakert szikkadt akácait
a félrebillent kútgém fekete hangú varjait
mert nem ismertél más rejteket –
akkor már az iskoláskönyvekben is
minden mondat világnézetet tükrözött
vasárnap délelőtt pedig a templomajtót
pásztázták szigorú tekintetek
veled is mint az ostobákkal bántak
s akkor voltál jó ha befogtad a szádat
jövődöt tiltott bizalom pecsételte meg:
de megbotlott a törékeny ígéret
s néhány emelet magasból földet érve
kijózanodtál: szánakozó mosollyal
figyelted az egy töről fakadó örömet
amikor a párnád alatt találtak rózsafüzért
hisz még arra sem figyeltek hogy református vagy
részvétlen arccal fogadtad az ítéletet
szétszivárgó szavak mérgezték a hajnalt
te pedig hiába vártad hogy elnémuljanak

már nem titkolhatod el

amikor eldöntötted hogy nem fogsz hazatérni
tudtad hogy szívedben még sokáig sajognak
a mézfehér hegyek lábánál heverő
dohos kis házak szűk udvarok
fáznak az otthon hagyott szavak
s hiába kapaszkodsz minden erőddel
számon tartott tévedéseidbe
innen már nincs út visszafelé
itt bőrig áznak az álmok
és csupasz akácok gyúrnak a tavaszra
a templom harangja is szárazon szól
már nem titkolhatod el soha többé az árat
s ha lehetne holnap kérni másikat – azt kérnéd

egyedül

a halál mintha megöregített volna
vagy csak most kezdődik az a mély álom
amiben láthatatlan maradsz
heversz moccanatlan
mint aki mindent megírt már előre
s bennünk lassan elmosódik a tekinteted
– már nincs jobb ajánlata senkinek

felébresztett hajnalok

mostanában egyre többet beszél a múltról
a kísértések gyermekkoráról
ahová mindannyiszor magával visz
s az idő lyukas markára bízva
a homályból előbillenő kusza képeket –
elmaradhatatlan mellénye alatt
a szív rásimul az ingre
már tudja: bármi megtörténhet
de semmitől sem kell tartani
mert bár törvényt sértett – legyőzte
a benne burjánzó idegen sejteket
az öreg test egymást kizáró ellentéteit –
átlépte a félelem demarkációs vonalát
emlékek melege könnyíti bánatát
felébresztett hajnalok ünneplik
s ha kint ingujjra vetkőzik a nyár
árnyékot vető körtefák isszák fel hevét
az udvaron pihetollas kiscsibék zsibongnak
hálás tekintettel simogatja őket - - -
az öreg fák alatt szereti átaludni a délutánt
szelek szárnyaira bízva élete minden kudarcát
a vitázó idő szerpentinje fut utána
s lassan átdideregnek belőle
az indexre tett álmok is

távolságok

távolságtartó vagy és ráncos
mint lepedő az alvó test alatt
egynyári virág voltál
elszigeteltünk hogy ne legyen
hatalmad megváltoztatni minket
hozzáidegenedtél a csöndhöz
és egyedül maradtál mint este a téren
az utcazenész gyűrött kalapja

határeset

*„...a legnagyobb jót / a gyilkos teszi. //
megmenti a rútat további / rútságától s a szépet
attól / hogy elveszítse szépségét.”*

(Nyilas Attila: A természetről)

pedig annak a nyárnak rendben voltak a referenciái
mielőtt bemocskolod fogadd el: ellenértéke volt mindennek
feltörtem és elosztottam a múltat
a vitaminhiányos érveket a tapintatos délutánokat
amikor árnyékaikat megnyitották a fák
értsd meg: már nem tudok veled mit kezdeni
kurvák sirárait hallgatom
szerintük Isten is piros lámpás házban lakott
ideiglenesen szabadlábban a félelem
ellenség csak bennünk van
s a kegyetlen jóság ölében
de a lényeket akkor sem tudom megfejteni
azt a délutánt érvénytelenítette az az eltévedt mozdulat
amikor meghitten megérintetted az arcát
ne fogd le a kezem
harcra születünk véres gyilkolásra
te is merényletet követtél el
azóta lakhatatlanok az álmok
már nem tudhatom hozzám jöttél-e vagy csak felém
s hogy akarnám-e még a semleges irányt
vagy egy másik igeidőben a szemnek láthatatlanul
penészedni dobozba zártan egy idegen világban

törékeny maradtál

törékeny vagy mint az a
tengerhomokkal töltött üveg pohár
sokévnnyi némaság hajlik föléd
– alig olvasható levelek mélyére menekülsz
ahol már csak magaddal perelhetsz
de érinthetetlen maradtál
mint a kiürített lakás csöndje
s bennem feketén vesztegelsz
miként kivágott fa kérgén a repedés

a gőzös

úgy tudtam már kihaltak a gőzmozdonyok
ezért lepett meg a szűk hegyszorosban pöfékelő masina
mely mint egy régmúltból itt rekedt dinoszaursz
bukkant fel a fáradtan zakatoló síneken – újra ébresztve
bennem a fapados álmok közt kucorgó kisgyereket

sikertelen ajánlat

1. [hiány]

zilált és fésületlen vagy
mint a hirtelen jött halálhír
pedig csak egy út maradt: megalkudni a pazarló idővel
remegő inakkal mászni mosolytalan örömmel
becsapni a lent kanyargó országutat
s a maradék vizet arcomba lötytyintve várni
hogyan buja árnyékkodat visszacsolja elém a nap

2. [pusztítalak]

benned a gyilkos kór én vagyok
számító döntés szikéje metszi át a rivális álmokat
már nem rejt előlem álruha sem az elcsalt élet dühe
sorsom kígyóként tekeredik rád
s megfojt – ha tagadja is bűneit – a lelkiismeret

3. [elmaradt fogadóóra]

túléltek bennünket az álmok
bújócskát játszunk az idővel
s bár néha még találkoznak bennünk
az elkóborolt szívdobbanások
a lélek már üres
és Isten ma sem tart fogadóórát nekünk

4. [ördöglakat]

árnyékkod elkíséri a napot
zavartan engedelmeskedsz
mert elhiszed: elég egyetlen élet
s megadod magad a rebellis időnek

5. [kikiáltási áron]

sokan akarják majd kódodat megfejteni
s ahogy kulcs talál a zárba
és a lakhatatlan égre álmodja magát
feljönnek a tengereknél mélyebb éjszakák
elkelsz kikiáltási áron
– csak Istenből nem lehet kigyógyítani

Tartalom

Szemlesütve

rossz évjárat	7
törvénytelen ünnep	8
valami hiányzik	9
trambulin	10
szemlesütve	11
merénylet	12
válság	13
egyensúly	14

Partszélre vetve

idegen test	17
gyász	18
pazarlás	19
nem jöttél közelebb	20
bagatell	21
az őrizetes	22
kevés	23
[ki válaszol]	24
Boldizsár monológja	25
Giovanni di Bernardone megtérése	26
ingerküszöb	29
tolvajballada	30

Fogolycsere

[arról a nyárról beszélek]	33
kikoptak	34
fogolycsere	35
hogy rejtve megmaradj	36
zárójelben	37
azóta sem	38
magamtól féltelek	39
ahol egyszer majdnem	40
fogságban	41

lekéselek	42
végállomás	43
különös koreográfia	44
visszaejtett pillanat	45
a végzet	46
hajnali kávé	47
<i>M e n e d é k</i>	
végállomás	51
túlélni minden éjszakát	52
határviták	53
pusztulóban	54
mintha téged akarna	55
sírató	56
mintha partot érne	57
[tested megbontott anyag]	58
szökevény	59
kapituláció	60
menedék	61
belenőve a csöndbe	62
kísértés	63
menetrend szerint	64
mégis	65
<i>A n a g y a p á k c s ö n d j e</i>	
az elveszett titkok	69
a nagyapák csöndje	70
már nem titkolhatod el	71
egyedül	72
felébresztett hajnalok	73
távolságok	74
határeset	75
törékeny maradtál	76
a gőzös	77
sikertelen ajánlat	78

A szerző megjelent kötetei

- Elfelejtett színek requiemje** (*versek*)
– FAOSZ, Eger – 1991
- Üzenet Orpheusznak** (*versek*)
– FAOSZ, Eger – 1992
- Álarc a csönd** (*versek*)
– Felsőmagyarország Kiadó, Miskolc – 1997
- Por és hamu** (*versek*)
– Grafit Nyomda és Kiadó, Nyíregyháza – 1998
- Szilánkok** (*versek*)
– Kráter Kiadó, Pomáz – 2000
- Csapda** (*novellák*)
– Bolaned Bt., Mátészalka – 2001
- Egy filmszalag vége** (*versek*)
– Felsőmagyarország Kiadó, Miskolc – 2002
- Fagyöngy és jégcsapok** (*versek*)
– Kráter Kiadó, Pomáz – 2005
- Átokverte** (*drámák*)
– Magyar Napló Kiadó, Budapest – 2006
- Gyalogáldozat** (*versek*)
– Kráter Kiadó, Pomáz – 2007
- Érintetlenül** (*versek*)
– Hungarovox Kiadó, Budapest – 2008
- Közjáték vagyunk. 50 év – 50 vers**
(*válogatott versek*)
– Hungarovox Kiadó, Budapest – 2009
- Anyagfáradság** (*versek*)
– Hungarovox Kiadó, Budapest – 2010

- Ádám Tamás:** TETOVÁLT CSUHÉBABÁK
Összegyűjtött versek 1982–2010
- Baán Tibor:** ELFELEJTETT SZÍNEK (versek)
- Bakacsi Ernő:** AZ ÜREG (novellák)
- Balla László:** FEJTETŐRE ÁLLÍTOTT KÉP (versek)
- Baranyi Ferenc:** VAD VADON. Új és újjászült versek
- Bene Zoltán:** KESERÉDES (regénymorzsák)
- Bertha Zoltán:** FEKETE-PIROS VERSEK KÖLTŐJE
– KÁNYÁDI SÁNDOR (tanulmányok)
- Birtalan Ferenc:** FRIDZSIDER-RAPSZÓDIA (versek)
- Bíró András:** BENT A MALOMBAN ŐRÖL A
MOLNÁR. Összegyűjtött versek 1941–2011
- Bíró József:** BACKSTAGE (versek)
- Botz Domonkos:** ELENGEDETT KÉZZEL (versek)
- Byron:** CHILDE HAROLD ZARÁNDOKÚTJA
(kétnyelvű kiadás, fordította: **Deme Gyula**)
- Czegő Zoltán:** KEGYELMI IDŐ. Versek imamalomra
- Czigány György:** LÁMPALÁZ. Három filmetűd
- Czigány Zoltán:** AZ UTOLSÓ MONDAT (prózai
írások)
- Cseh Károly:** NAGYPÉNTÉKI NYÁR (versek)
- Csernák Árpád:** KÉT ÉV. Egy kaposvári színész
naplójából
- Csoóri Sándor:** ÍGY LÁSSON, AKI LÁTNI AKAR
(Válogatott versek magyar–olasz nyelven, ford.:
Sztanó László)
- Cs. Varga István:** LÁTÓKÖR (esszék, műelemzések)
- Demeter József:** HAZATÉVEDTEM
Magyardellői–Ballószögi napdalok (versek)
- Farkas Gábor:** VALLÁSÁT KERESŐ HIT
(tanulmányok)
- Farkas Gábor:** TÖRZSÉT TARTÓ ÁG (versek)

Ferenczi László: „MÉG EGY KICSIT NÉZNI...”
(esszék)

Gyárfás Endre: EURÓPA SZÓTTESE (válogatott versek)

Haranglábi Nemes József: KÜLDETÉSBEN
HORTHY FUTÁRAKÉNT (emlékirat)

Hegyi Béla: LÉLEKÜZENET (novellák)

Kaiser László: GALAMBOK ÉS VÉREBEK (versek)

Karczag György: A TÉRKÉP SZERINT
ISMERETLEN (regény)

Kelemen Erzsébet: A GETSZEMÁNI MAGÁNY
Dráma Teleki Pálról két felvonásban. (Magyar–
lengyel nyelvű kiadás, ford. **Nagyné Szalek Ewa**)

Kellei György: BEJÁRAT A POKOLBA (regény)

Kósa Csaba: A MEGSEBZETT CÉDRUS (tárcák)

Kreutzwald, Friedrich Reinhold: KALEVIOPEG
Észt nemzeti eposz Árpás Károly fordításában

Laczkó András: BARANYI FERENC. Pályakép-vázlat

Lukáts János: „EZ LÉGYEN OSTOROD...” – P. E.
grófné levelei Rodostóba, M. K. úrfihoz

Madarász Imre: ANTIRETRÓ. Portrék és problémák a
pártállami korszak irodalmi és tudományos életéből

Matyikó Sebestyén József: TAKARÓNK A
CSILLAGOS ÉG. (versek)

Nemeskürty István: ELÉRHETETLEN, TÜNDÉR
CSALFA CÉL Vörösmarty tündérajátéka, a Csongor
és Tünde (tanulmány)

Németh István Péter: „KALITKÁM IS MADÁR”.
Czigány György költészete (tanulmányok)

Novák Éva: JÁTÉKOK (prózai írások)

Pascoli, Giovanni: A BARGAI TORONYÓRA
(Válogatott versek **Baranyi Ferenc** fordításában)

Pozsgai Györgyi: APHRODITÉ, TÁVOLODÓBAN
(versek)

Pomogáts Béla: A MAROSVÉCSI VÁRBAN
Az Erdélyi Helikon íróiról (tanulmányok)

Pomogáts Béla: KIHÍVÁS ÉS FELELŐSSÉG
Irodalmunk Európában (tanulmányok)

Rónay László: ELÁRVULT PANOPTIKUM
Életre keltett írók, tudósok

Rónay László: MESTEREK ÉS LEGENDÁK

Sárfi N. Adrienn: BOLOND LÉLEK (regény)

Simai Mihály: VALAKI MINDENT ELSZERET
(válogatott versek)

Somos Béla: A SZERELEM BOLONDJA LENNE...?
A szerelem öt évszaka (versek)

Szarka István: GYERE (versek)

Szepes Erika: A MOCSKOS MESTERSÉG –
gondolatok a paradigmaváltásról
(Olvassuk együtt! VI.)

Szervác József: ASZÁLY ELŐTT. ÁTDOLGOZÁS
(versek)

Szigeti Lajos: VÉGTELEN JEL (versek)

Sz. Tóth Gyula: TANÁRI NOTESZ. Jegyzetek

Takács Tibor: ARANYKERESZT A FÉLHOLD
FÖLÖTT. Történelmi regény 1456-ról

Tarics Péter: KÖSZÖNÖM A BESZÉLGETÉST
(válogatott interjúk)

Temesi Ferenc: GABO MEG A HALÁL
(publicisztikai írások)

Tusnády László: A BOLDOG DANTE (tanulmányok)

Tusnády László: LISZT, A REMÉNY ZENÉJE
Eposz magyar–olasz nyelven

Varga Rudolf: VARGA VERON ROKÁJA (versek)

Veszelka Attila: AMIKOR A HAMVASZTÓMESTER
SÍRNI KEZD (versek)

Véghelyi Balázs: TEREPAZTAL (versek)

Viczián Sándor: EMLÉKEK TERASZÁN (versek)